

opusdei.org

L'escola de Casp **"Memòria ingènua"**

Llibre escrit per Alfons Balcells Gorina (1915-2002), publicat per l'editorial La Formiga d'Or.

24/12/2010

Els meus primers records se situen en aquella casa de Pau Claris, i a l'escola de les monges franceses de Saint Joseph de Cluny, a Bruc-Provença. A Cluny vaig fer els cursos primaris. M'han quedat, d'aleshores, moltes coses gravades, especialment en el terreny religiós. Per exemple, em van fer agafar devoció a Santa

Teresina de l'Infant Jesús, especialment per una mena de complex que alehores tenia, i que el vaig patir fins als 7 o 8 anys. La mare sofria tant o més que jo mateix, fins que un bon dia em va proposar de fer-li una novena a la santa. I allò es va acabar. En agraïment, a casa ens vam subscriure a la revista *Lluvia de rosas*.

Era molt i molt tímid. Passava força angúnies a l'hora de les presentacions, quan venien visites a casa. En Santi se'n reia força, d'això, però em va ajudar a superar-ho.

En canvi, tenia el riure fàcil, si l'ambient hi acompanyava. Però també era bastant ploraner, la veritat sigui dita, quan anaven mal dades. L'avi Gorina, en aquests casos, em feia broma, demanant-me si no tenia una esponja al clatell.

A 9 anys, em van enviar al col·legi del Sagrat Cor del carrer de Casp,

regentat pels pares jesuïtes, per seguir la tradició familiar. Allà hi vaig fer el batxillerat.

El canvi d'escola va ser un drama. No era només el trauma subjectiu que comporta aquesta mena de novetats en molts nens, ni la dificultat d'adaptació primera als nous companys i nous costums. S'hi sumava el fet de deixar l'ambient de cotó fluix que m'envoltava al Cluny, i les delicadeses que teníem amb les monges:

—Mère, j'ai fini!, els dèiem, en acabar els deures de la classe, aixecant la maneta, tot pentinadets, i formalets, i macos.

I venia la monja, sol·lícita i dolça:

—O, très bien, mon petit garçon, très bien.

Amb *només* nou anys, doncs, entrava a l'entorn disciplinat i ferm dels

jesuïtes de Casp, en un ambient baronívol, sec, de poques floritures verbals, però també amb una gran vitalitat espontània, i gent que corria amunt i avall sense parar. Me'n ric, dels que parlen tant de la fèrria disciplina dels jesuïtes, com per retreure'ls no sé quins traumes. Als jesuïtes hi havia disciplina, és clar, però també bones dosis de llibertat, que la majoria de professors sabien administrar i fer respectar en la mesura justa, en els moments i els àmbits més adequats.

Però jo m'havia incorporat en un curs superior al que em pertocava per edat. I allò fou una tragèdia. Tot plegat, em va desconcertar molt: el primer dia de classe, doncs, vaig tornar a casa plorant.

Sort d'en Santi, un altre cop, que em va fer costat. Perquè no vaig poder superar del tot el disgust fins al cap d'un any, i de fet vaig perdre curs.

Però vaig servir les bones relacions amb alguns dels companys d'aquell curs, com l'Ignasi Agustí.

Això sí, un cop avesat al nou sistema, l'ascens fou imparable, i cap al final del batxillerat les “Dignidades” i altres distincions característiques d'aquelles escoles no tenien secrets per a mi. Que es recordi a la família, almenys vaig ser “Príncipe” en Biologia i Química.

La maduració intel·lectual també va començar a tercer de batxillerat, en passar de la pura memorística a la reflexió. L'estudi ja no era només aprendre dades, sinó rumiar. Aquest canvi de perspectiva el tinc lligat a una assignatura que es deia *Derechos Éticos y Cívicos y Rudimentos de Derecho*. De les primeres sessions d'aquella matèria no n'entenia ni un borrall, fins que vaig adonar-me que calia aprofundir personalment els apunts agafats a classe. A dotze anys,

doncs, vaig assabentar-me que els estudiants havíem d'estudiar.

A sisè, aleshores l'últim curs del batxillerat, vaig saltar-me força dies d'escola, la veritat sigui dita. Me n'anava a casa, a estudiar, quan preveia que alguna classe seria una pèrdua de temps. Posant per cas, la d'anglès: al pobre professor li fèiem la vida impossible, i ell no sabia mantenir l'autoritat. També vaig anar molts matins i tardes a la Biblioteca de Catalunya i a l'hemeroteca municipal, instal·lada a la Casa de l'Ardiaca, enfront de la Catedral. Llegia molt. Especialment llibres de biologia. Bona part del fons bibliogràfic –almenys, el que a mi m'interessava– era a l'abast de tothom. No calia, doncs, demanar els llibres, la qual cosa, tal com era jo aleshores de tímid, segurament me n'hauria dissuadit. L'ambient era molt tranquil i silenciós, com a mi m'agradava, i penso que no devia ser

tan repel·lent ni *rara avis* com podria semblar, perquè la biblioteca era plena de gom a gom, cada dia. Un dels assidus a la biblioteca era en Guillem Díaz-Plaja i Contestí, que era només uns quants anys més gran que jo, però que ja exercia de lletraferit.

Em feia més o menys amb tothom, però qui recordo amb més afecte, especialment perquè després vam continuar tractant-nos i vam fer junts la carrera de medicina, és en Josep Maria Sagrera Malaret, que seria radiòleg.

Un altre bon amic del batxillerat fou en Manuel Tusquets, que va morir el primer dia de la guerra, el mateix 18 de juliol, a la Ciutadella. Els Tusquets estiuejaven a Sant Pol, i jo vaig estar algunes vegades en aquella casa seva. Amb ell vam fer una revisteta, *Cóndor*, per al consum intern del curs. Tota feta a mà, textos i dibuixos. Encara que va durar molt

poc, allò va ser l'inici de la meva
afició posterior a escriure.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/lescola-de-
casp-memoria-ingenua/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/lescola-de-casp-memoria-ingenua/) (24/08/2025)